BISKUPICKÁ 21
ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Učebné osnovy predmetu Hudobná výchova (1., 2., 3. ročník)

Časový rozsah	**1.ročník - 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín** **2.ročník - 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín** **3.ročník – 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín**
Ročník	**prvý, druhý, tretí – 1. cyklus**
Vzdelávacia oblasť	**Umenie a kultúra**
Stupeň vzdelávania	**1. stupeň ZŠ – ISCED 1**
Forma štúdia	**denná**
Vyučovací jazyk	**slovenský**

Charakteristika predmetu Hudobná výchova

Predmet Hudobná výchova je súčasť vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra . Spolu s vyučovacím predmetom výtvarná výchova predstavujú základné piliere vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra, prostredníctvom ktorých žiaci spoznávajú svet cez rozličné formy umeleckého vyjadrovania. Umenie sa tu stáva prostriedkom poznávania, komunikácie, osobného prežívania a tvorivej interpretácie reality. Obe disciplíny prispievajú k formovaniu osobnosti žiaka v jej kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej dimenzii, pričom rozvíjajú schopnosť vnímať, cítiť, myslieť a konať v tvorivých súvislostiach. Vzdelávanie vo výtvarnej a hudobnej výchove je založené na činnostnom a zážitkovom učení, ktoré prepája poznávanie, tvorbu a reflexiu. Prostredníctvom rozmanitých umeleckých aktivít žiaci experimentujú, objavujú, tvoria a interpretujú, pričom sa učia vnímať umenie ako univerzálny jazyk, prostredníctvom ktorého možno vyjadriť vnútorné prežívanie i postoje k svetu. Výtvarná aj hudobná tvorba poskytujú priestor pre sebavyjadrenie, spoluprácu a zdieľanie zážitku, čím napomáhajú rozvoju emocionálnej inteligencie, empatie a hodnotových orientácií. Spoločným cieľom oboch predmetov je rozvíjať umeleckú gramotnosť – schopnosť vnímať, chápať, interpretovať a tvoriť umelecké a kultúrne prejavy s porozumením ich významu a funkcie. Umelecká gramotnosť podporuje schopnosť reflexie, tvorivého myslenia, estetického vnímania a komunikácie prostredníctvom špecifických jazykov jednotlivých umení. Obe disciplíny rozvíjajú tiež prierezové gramotnosti, ako sú sociálna a emocionálna, digitálna a AI, občianska a prispievajú k formovaniu kultúrnej identity žiakov.

Prepojenie výtvarnej a hudobnej výchovy umožňuje žiakom rozvíjať zmyslovú citlivosť, predstavivosť a symbolické myslenie. Tým sa vytvára priestor pre integrované umelecké učenie, ktoré spája rôzne formy vnímania, interpretácie a vyjadrovania, ako aj pre pochopenie vzájomných väzieb medzi umením, kultúrou, technológiou a každodenným životom. Umenie sa stáva nielen predmetom poznania, ale aj prostriedkom formovania osobnostného a kultúrneho vedomia.

Charakteristika vzdelávacej oblasti podľa cyklov

V 1. cykle sa umelecká gramotnosť rozvíja prostredníctvom spontánnych a intuitívnych reakcií žiakov na rôzne umelecké podnety. Učenie prebieha cez hru, experimentovanie a objavovanie základných zákonitostí umeleckého vyjadrovania. Žiaci sa učia vnímať zvuky, farby, tvary, rytmus, pohyb a priestor, spájajú ich s vlastnými pocitmi, skúsenosťami a predstavami. Výtvarné a hudobné aktivity vedú k rozvoju senzibility, fantázie, elementárnej motorickej zručnosti a radosti z tvorby. V 2. cykle žiaci rozvíjajú schopnosť vedome používať prostriedky umeleckého jazyka a uplatňovať ich v procese tvorby a interpretácie. Postupne nadobúdajú poznatky o vyjadrovacích prostriedkoch výtvarného a hudobného umenia, učia sa ich cielene využívať na komunikáciu a vyjadrenie vlastných zážitkov, postojov a predstáv. Vzdelávanie podporuje rozvoj vnímavosti, tvorivosti, spolupráce, schopnosti reflektovať vlastnú činnosť a rešpektovať rozmanitosť umeleckých prejavov. V 3. cykle sa umelecká gramotnosť prehlbuje prostredníctvom vedomej a tvorivej práce s umeleckým jazykom, interpretácie a reflexie. Žiaci dokážu analyzovať a hodnotiť umelecké diela, uvedomujú si ich estetické, kultúrne a spoločenské súvislosti. Učia sa reflektovať aktuálne témy a kultúrne podnety, diskutovať o ich význame a prezentovať vlastnú tvorbu v kontexte širšej komunity. Umenie vnímajú ako priestor pre sebarealizáciu, kultiváciu a dialóg medzi jednotlivcom a spoločnosťou.

Hudba je druhom umenia so špecifickými vyjadrovacími prostriedkami, ktoré tvoria nenahraditeľnú súčasť neverbálnej kultúry. Vzniká ako výsledok špecifickej ľudskej aktivity v priestore a čase, zoskupením tónov a zvukov, prezentuje ľudskú skúsenosť a usiluje o estetickú komunikáciu. Vplýva na celú osobnosť človeka, jeho fyzickú i psychickú podstatu v kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej oblasti. Je dôležitá pre osobnostný a sociálny rozvoj v kontexte kultúrnej a umeleckej komunikácie, vo vzťahu k vnímaniu a produkovaniu hudby ako nehmotnému kultúrnemu dedičstvu.

Základnou úlohou hudobného vzdelávania je rozvoj hudobnosti žiakov. Na Slovensku nadväzujeme na európske trendy a dedičstvo našej pedagogickej tradície, ktoré holistickým prístupom formujú žiakove hudobné spôsobilosti využívajúc kreatívne a integratívne prístupy k hudbe.

Na základe porozumenia procesov prijímania (počúvania), produkovania (spev, hra na nástroji) stvárňovania a integrovania (tanec, slovo, tvorivá dramatika) hudby sa rozvíjajú umelecko-expresívne spôsobilosti žiakov. V hudobnej výchove je dôležité rozvíjať potrebu sebarealizácie žiaka, motivovať a usmerňovať jeho snahy o individuálnu a kolektívnu prezentáciu hudby, podporovať jeho zvedavosť pri objavovaní hudby, vzájomnú kooperáciu a toleranciu v hudobnej interpretácii a komunikácii a zároveň formovať jeho individuálny vkus. Dôležitou súčasťou je aj posudzovanie, v čom spočíva rozdiel medzi výsledkom ľudskej kreativity a AI generovaným obsahom. To všetko pri rešpektovaní miery žiakovho hudobného nadania ako predpokladu pre aktívne muzicírovanie. Obsahy hudobnej výchovy sa značnou mierou podieľajú na rozvoji doménových aj prierezových gramotností základného vzdelávania. Orientáciou v metrorytmickej štruktúre

hudby, objavovaním logiky výstavby hudobného diela, čítaním grafickej partitúry rozvíjajú matematickú gramotnosť, zápis a analýza hudby rozvíja analyticko-syntetické myslenie. Práca s hlasom (spev) rozvíja správne fyzické a fyziologické návyky, skvalitňuje čitateľskú a jazykovú gramotnosť. Prostredníctvom komunikácie hudbou a zdieľania informácií o hudbe s ohľadom na jej estetické funkcie žiak rozvíja komunikačné a prezentačné spôsobilosti. Elementárna improvizácia, komponovanie, ich záznam, tvorivé obohacovanie, ukladanie a spracovanie v digitálnom priestore, technické a technologické spracovanie rozvíja jemnú motoriku a vo virtuálnom priestore aj digitálnu a AI gramotnosť, technickú gramotnosť.

V obsahovom štandarde sa vyskytujú pojmy zvýraznené tučným písmom (boldom). Ide o také pojmy, ktoré si žiak osvojuje tak, aby rozumel ich významu, vedel ich primerane veku a potenciálu vysvetliť a používal ich správne v kontexte učiva. Požadovanú úroveň zvládnutia týchto pojmov špecifikuje výkonový štandard. Pre pojmy označené boldom platí, že sa neočakáva výlučne reprodukcia formálnych definícií, ale ich funkčné porozumenie a používanie.

Komponenty vyučovacieho predmetu

Východiskom hudobného vzdelávania je aktívny a tvorivý kontakt s hudbou v jej troch základných podobách: počúvanie, tvorba a stvárňovanie, ktoré sú obsiahnuté v 5 komponentoch: spev, hra na hudobnom nástroji, počúvanie hudby, hudobno-pohybové vyjadrenie hudby a hudobno-

dramatické vyjadrenie hudby. ***Komponent spev*** predstavuje prirodzený, najjednoduchší a najdostupnejší spôsob aktívnej hudobnej produkcie a sebarealizácie žiaka v škole. Je podmienený zvládnutím elementárnej hlasovej techniky a dodržiavaním zásad hlasovej hygieny. Obsahom speváckych aktivít je tvorivá práca s hlasom, imitovanie zvukov okolitého sveta, hra s hlasom, interpretovanie hlasových modelov a popevkov, reprodukovanie zapamätaných melódií, resp. vytváranie rôznorodých melódií, odpovedí na spievané otázky, spev v primeranej hlasovej polohe imitačne aj podľa nôt (grafickej partitúry, obrázkov, gesta), jednohlasne aj dvojhlasne.

Poznanie hudobnej abecedy nie je cieľom, ale len prostriedkom pre postupné samostatné objavovanie, pochopenie a zmocňovanie sa hudby**.** ***Komponent hra na hudobnom nástroji*** predstavuje spoznávanie a produkciu hudby na rôznych hudobných nástrojoch (Orffove hudobné nástroje, vlastnoručne zhotovené a iné elementárne hudobné nástroje, hudobné hračky, ľudové hudobné nástroje, elektronické a virtuálne hudobné nástroje). Cieľom je poznať techniku hrania na ne, experimentovať s ich zvukovou farbou, využívať ich na interpretáciu sprievodov k spevu, interpretáciu samostatných inštrumentálnych miniatúr. ***Komponent počúvanie hudby*** predstavuje špecifický proces aktívneho prijímania hudby poslucháčom – žiakom. Zámerom je aktívne (uvedomene) počúvať hudbu rôzneho charakteru, druhov a žánrov, rôznych štýlových období, poznať jej funkcie, identifikovať jej vyjadrovacie prostriedky. Vnímať vplyv hudby na telesné a duševné prežívanie a využívať ju ako jeden z prostriedkov emocionálnej regulácie. Počúvať sprostredkovanú hudobnú produkciu i živú hudobnú produkciu profesionálneho alebo poloprofesionálneho umeleckého výkonu. Pochopiť vzťah medzi hudbou a ostatnými druhmi umenia a kultúrou vôbec. Hodnotiť hudobné artefakty z hľadiska ich funkcií v živote človeka. Vnímať hudbu ako špecifickú výpoveď rozmanitých kultúrnych spoločenstiev. ***Komponent hudobno-pohybové vyjadrenie hudby*** je prejavom poznávania a overovania hudobných zákonitostí, aj prostriedkom komunikácie. Je to spôsob posilňovania a prehlbovania hudobného vnímania a zážitku, ale aj pochopenia štruktúry skladby prostriedkami neverbálnej komunikácie a pohybovej improvizácie, v ktorej je rozhodujúca prirodzenosť a voľnosť pohybu, koordinovanosť a súlad so znejúcou hudbou. Prechádza od spontánnych pohybových reakcií na hudbu, kultivovania a usmerňovania pohybového prejavu, voľného vyjadrenia hudby, imitácie a osvojovania rôznych spôsobov pohybového stvárnenia hudby, až k tvorivému pohybovému sebavyjadreniu a tancu. ***Komponent hudobno-dramatické***

vyjadrenie hudby predstavuje najsyntetickejšiu formu prienikov vyjadrovacích prostriedkov viacerých umení, v ktorých sa integruje hudba so slovnými, pohybovými a výtvarnými prejavmi na princípoch tvorivej dramatiky, hudobného divadla a zážitkového učenia. Využíva tvorivú rytmickú, melodickú, interpretačnú a pohybovú improvizáciu a rôznorodé vlastné vyjadrenie – interpretáciu hudobného diela, piesne, situácie a pod. Má podoby hudobno-dramatickej hry, obrazu či hudobno-dramatického projektu.

Ciele vyučovacieho predmetu

1. Využívať schopnosti, zručnosti a návyky v oblasti spevu, hry na hudobných nástrojoch, počúvania hudby, hudobno-pohybového, hudobno-dramatického vyjadrovania na napĺňanie vlastných kultúrnych potrieb.
2. Diskutovať o rôznorodých hudobných obsahoch.
3. Orientovať sa v hudobnej kultúre minulosti a súčasnosti rôznych etník, národností, malých i veľkých sociálnych skupín.
4. Chrániť a oceňovať hudobné dedičstvo Slovenska aj rôzne podoby globálnej kultúry ako súčasť vlastnej kultúrnej identity.
5. Používať hudobné pojmy a poznatky z hudobnej teórie a histórie pri interpretácii a tvorbe hudby.
6. Zodpovedne využívať digitálne technológie a médiá na tvorbu, zdieľanie a estetickú hudobnú komunikáciu.
7. Mať rozvinutú tvorivosť, empatiu, spoluprácu, sebareflexiu a zodpovednosť pri prijímaní, tvorbe a vyjadrovaní hudby v osobnom aj spoločenskom živote.
8. Uvedomovať si význam hudby pre sebarealizáciu a sebavyjadrenie.

Hlavným cieľom 1. cyklu je objavovať zákonitosti vzniku a existencie hudby v jej elementárnych podobách produkcie, počúvania aj vyjadrovania a stvárňovania.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu.
2. Objavovať možnosti vlastného hlasu a znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov.
3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho.
4. Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby.
5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby.
6. Vyjadriť hudobný a mimohudobný obsah počúvanej aj produkovanej hudby.
7. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu prostriedkami hudobnej dramatiky.
8. Spolupracovať pri tvorbe aj stvárňovaní hudby, vyjadriť sa k výsledku vlastnej i skupinovej činnosti.

Komponent				
Spev		**1.ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
	Ciele	1. Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu. 2. Objavovať možnosti vlastného hlasu a znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov. 3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho (s podporou učiteľa).	3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho. 4. Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby. 5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby (v jednoduchej podobe).	5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby (samostatne, v širšom repertoári). 6. Vyjadriť hudobný a mimo hudobný obsah počúvanej aj produkovanej hudby. 7. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu prostriedkami hudobnej dramatiky. 8. Spolupracovať pri tvorbe aj stvárňovaní hudby, vyjadriť sa k výsledku vlastnej i skupinovej činnosti.
	Výkonový štandard	**Žiak vie/ dokáže:** Žiak ovláda na elementárnej úrovni svoj hlas – spieva primerane po melodickej a rytmickej stránke v primeranej hlasovej polohe c1 – c2, s podporou učiteľa. Prirodzene uplatňuje základnú hlasovú techniku a jednoduché zásady hlasovej hygieny v reči aj v	**Žiak vie/dokáže:** Žiak ovláda svoj hlas – spieva primerane po melodickej, rytmickej aj výrazovej stránke v primeranej hlasovej polohe c1 – c2, postupne aj spamäti pri známych piesňach. Spieva v kolektíve a v menšej skupine, a capella i so sprievodom jednoduchého	**Žiak vie/dokáže:** Žiak ovláda na elementárnej úrovni svoj hlas – spieva primerane po melodickej, rytmickej aj výrazovej stránke, v primeranej hlasovej polohe c1 – c2, spamäti v rôznorodom repertoári piesní. Spieva v kolektíve, v menšej skupine, a capella i so sprievodom hudobného

		speve v bežných triednych situáciách. Na elementárnej úrovni rytmizuje jednoduchú reč (rieky, mená, krátke vety) v rámci určeného tónového priestoru durovej stupnice.	hudobného nástroja, dokáže udržať melodickú líniu pri spoločnom speve. Na elementárnej úrovni rytmizuje a melodizuje reč v rámci určeného tónového priestoru durovej stupnice (napr. mená spolužiakov, krátke texty piesní).	nástroja, udrží melodickú líniu a reaguje na taktovacie gestá učiteľa. Uplatňuje individuálne hlasové dispozície pri experimentovaní, improvizácii a v tvorivých hrách s hlasom, podľa potreby mení výraz (hlasitosť, tempo, farbu hlasu) podľa charakteru piesne alebo príbehu.
	Obsahový štandard	Spievanie jednoduchých hlasových modelov, riekaniek a krátkych detských piesní v durových tóninách, prevažne v rozsahu hlasovej polohy c1 – c2, s podporou učiteľa. Uplatňovanie elementárnych speváckych návykov – spev legato v primeranej dynamike, so zameraním na zrozumiteľnú výslovnosť v jednoduchých textoch. Striedanie hovoreného slova a spevu v krátkych hudobných hrách (napr. pozdravné piesne, jednoduché rytmizované riekanky).	Spievanie detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské/umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových i jednoduchých molových tóninách, prevažne spamäti. Rozvíjanie speváckych návykov – spev legato, v primeranej dynamike, so zjednocovaním výslovnosti pri spoločnom speve triedy. Spev jednohlasných piesní s jednoduchým inštrumentálnym sprievodom (Orffove nástroje, rytmické nástroje) aj bez sprievodu. Rytmizovanie a melodizovanie krátkej reči (napr. mená, kratučké texty piesní) v rámci	Spievanie detských piesní rôzneho druhu a žánru v durových aj molových tóninách, vrátane miestnych a regionálnych ľudových piesní, samostatne i v skupine. Spev v rôznom tempovom, dynamickom a výrazovom prevedení podľa charakteru piesne alebo príbehu. Spev jednohlasný a jednoduchý dvojhlas (napr. kánon) v kolektíve a v menšej skupine, s udržaním melodickej línie. Spev s inštrumentálnym sprievodom (učiteľ, žiak, nahrávka) a bez neho, s reagovaním na taktovacie gestá učiteľa. Jednoduchá hlasová improvizácia (obmena motívu, rytmu, textu alebo výrazu piesne) v rámci tvorivých hier,

			určeného tónového priestoru durovej stupnice.	podľa charakteru hudobného a mimohudobného obsahu.
Komponent				
Hra na hudobnom nástroji	**Ciele**	**1.ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
		1. Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu. 2. Objavovať možnosti vlastného hlasu a znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov. 3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho (s podporou učiteľa).	3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho. 4. Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby. 5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby (čiastočne, s podporou učiteľa).	5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby. 6. Vyjadriť hudobný a mimohudobný obsah počúvanej aj produkovanej hudby. 7. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu prostriedkami hudobnej dramatiky. 8. Spolupracovať pri tvorbe aj stvárňovaní hudby, vyjadriť sa k výsledku vlastnej i skupinovej činnosti.
	Výkonový štandard	**Žiak vie/dokáže:** Hrať na jednoduchom hudobnom nástroji v primeranom tempe, technicky správne pri základných úderoch, prevažne s podporou učiteľa. Hrať na rytmických nástrojoch veľmi jednoduché elementárne sprievody (napr. na jeden alebo dva tóny) k detským piesňam a hrám.	**Žiak vie/dokáže:** Hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, technicky správne, jednoduché sprievody a modely sám i v menšej skupine, podľa gesta učiteľa. Hrať na rytmických aj jednoduchých melodických nástrojoch elementárne hudobné sprievody a krátke miniatúry k detským piesňam.	**Žiak vie/dokáže:** Hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, technicky správne, sám i v skupine, podľa gesta učiteľa a v súlade s charakterom hudby. Hrať na rytmických aj melodických nástrojoch elementárne hudobné sprievody a miniatúry ako súčasť spoločnej hudobnej činnosti.

		Experimentovať s farbou znenia jednoduchého hudobného nástroja (napr. rôzne spôsoby úderu, miesto úderu) pri vyjadrení základného mimohudobného obsahu.	Experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja a začínať zvukomaľbou vyjadrovať jednoduchý mimohudobný obsah (napr. zvuky prírody, základné situácie).	Experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja a zvukomaľbou vyjadriť mimohudobný obsah príbehu alebo situácie. Orientovať sa v jednoduchom symbolickom aj v notovom zápise pri hre na nástroji, spolupracovať pri hre a byť aktívnou súčasťou spoločnej hry.
	Obsahový štandard	Hra na najjednoduchších elementárnych hudobných nástrojoch (napr. vybrané nástroje z Orffovho inštrumentára, zvukové hračky, vlastnoručne vyrobené hudobné nástroje, okolité zvukové objekty, prírodný materiál) na úrovni jednoduchých úderov a striedania zvukov. Základná hra podľa veľmi jednoduchej grafickej partitúry (čiary, bodky, obrázky) pri sprievode k krátkym riekankám a piesňam, bez nároku na presné notové hodnoty. Jednoduché vytváranie najkratších sprievodov (napr. opakovaný úder na dôraz, jednoduchý „ostinato“ na jeden tón) k detským riekankám a hrám s podporou učiteľa.	Hra na elementárnych hudobných nástrojoch: Orffov inštrumentár, vybrané regionálne detské ľudové hudobné nástroje alebo hudobné nástroje iných kultúr, zvukové hračky, vlastnoručne vyrobené hudobné nástroje, okolité zvukové objekty a prírodný materiál pri jednoduchých sprievodoch k piesňam. Hra podľa jednoduchej grafickej partitúry a začínajúca hra z notového zápisu so štvrťovými a osminovými hodnotami v jednoduchých rytmických modeloch (napr. sprievody k riekankám a jednoduchým tancom). Vytváranie jednoduchých sprievodov k piesňam,	Hra na rôznych elementárnych hudobných nástrojoch: Orffov inštrumentár, regionálne detské ľudové hudobné nástroje alebo hudobné nástroje iných kultúr, zvukové hračky, vlastnoručne vyrobené hudobné nástroje, okolité zvukové objekty a prírodný materiál pri interpretácii sprievodov a krátkych inštrumentálnych miniatúr. Hra podľa grafickej partitúry aj z jednoduchého notového zápisu so štvrťovými a osminovými hodnotami – hra sprievodov k piesňam, riekankám aj tancom v skupine aj samostatne. Vytváranie sprievodov, predohier, medzihier a dohier k piesňam, riekankám, tancom alebo krátkym príbehom, v spolupráci s ostatnými žiakmi.

			riekankám a tancom (napr. opakované rytmy, striedanie dvoch rytmických modelov) s čiastočnou podporou učiteľa. Experimentovanie s farbou znenia hudobného nástroja pri vytváraní najjednoduchších hudobných a zvukových miniatúr, vychádzajúcich z rytmickej štruktúry krátkych slov a rýmovačiek v obmedzenom tónovom priestore (napr. 2–3 tóny pentatoniky).	Experimentovanie s farbou znenia hudobného nástroja a vytváranie elementárnych hudobných a zvukových miniatúr, vychádzajúcich z rytmickej štruktúry slova, slovných spojení a rýmovačiek v tónovom priestore pentatoniky.
Komponent				
Počúvanie hudby	**Ciele**	**1.ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
		1. Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu. 2. Objavovať možnosti vlastného hlasu a znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov. 3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho(s podporou učiteľa).	3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho. 4. Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby. 5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby (čiastočne, s podporou učiteľa).	5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby. 6. Vyjadriť hudobný a mimohudobný obsah počúvanej aj produkovanej hudby. 7. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu prostriedkami hudobnej dramatiky. 8. Spolupracovať pri tvorbe aj stvárňovaní hudby, vyjadriť sa k výsledku vlastnej

				i skupinovej činnosti.
	Výkonový štandard	**Žiak vie/dokáže:** Identifikovať zvuk a tón v jednoduchých situáciách (napr. rozdiel medzi hovoreným slovom, zvukom predmetu a tónom hudobného nástroja) a porovnávať ich základné vlastnosti na elementárnej úrovni (vyšší – nižší, tichší – hlasnejší). Vyjadriť svoje základné pocity z počúvanej hudby spontánnym pohybom (tlieskanie, hojdanie, jednoduchý krok) alebo krátkym verbálnym vyjadrením (napr. „páči sa mi“, „je rýchla“, „je tichá“).	**Žiak vie/dokáže:** Identifikovať zvuk a tón pri počúvaní rôznych hudobných ukážok, porovnávať ich vlastnosti (výška, sila, dĺžka, farba zvuku) a pomenovať jednoduché rozdiely (napr. rýchla/pomalá, tichá/hlasná, veselá/smutná). Začínať identifikovať základné výrazové prostriedky hudby pri počúvaní (tempo, dynamiku, výrazné rytmické útvary) a jednoduchým spôsobom ich opísať alebo na ne reagovať pohybom. Vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne aj spontánnym pohybom (pohybové hry, jednoduché gestá) a občas aj inými umeleckými prostriedkami (kresba, krátky výtvarný motív).	**Žiak vie/dokáže:** Identifikovať zvuk a tón v rôznych hudobných ukážkach a vedome porovnávať ich vlastnosti (výška, dĺžka, sila, farba zvuku) v súvislosti s charakterom hudby. Identifikovať základné výrazové prostriedky hudby pri počúvaní (tempo, dynamiku, rytmus, melodické línie, zmeny v priebehu skladby) a vysvetliť, ako ovplyvňujú náladu a priebeh hudby. Vyjadriť pocity a predstavy z počúvanej aj produkovanej hudby verbálne, spontánnym aj zámernejším pohybom a inými umeleckými prostriedkami (výtvarné stvárnenie, jednoduchá dramatizácia, zvukomaľba). Vnímať rozdiel medzi hudobným prejavom generovaným strojom (napr. nahrávka, digitálne alebo AI generovaná hudba) a hudobným prejavom vytvoreným človekom a primerane o ňom hovoriť (čo sa mu viac páči, čo vníma ako živé/umelé).
	Obsahový štandard	Intuitívne a spontánne počúvanie rôznorodej hudby (detské piesne, jednoduché skladbičky) s prirodzenou reakciou pohybom alebo krátkym komentárom.	Zámerné a aktívne počúvanie rôznorodej hudby (piesne, jednoduché inštrumentálne skladby, hudba rôzneho	Intuitívne, zámerné a aktívne počúvanie rôznorodej hudby (detskej, ľudovej, jednoduchej umelej, filmovej a pod.) s následnou krátkou reflexiou v triednej diskusii.

		Základné vlastnosti tónu produkovanej aj počúvanej hudby na elementárnej úrovni: vnímanie rozdielu vo výške (vyšší – nižší), sile (tichší – hlasnejší) a dĺžke (krátky – dlhý tón). Prvé rozlišovanie totožnosti a rozdielu v jednoduchých výrazových prostriedkoch: napr. rozoznať rýchlu a pomalú, tichú a hlasnú hudbu. Základné rozlišovanie vokálnej a inštrumentálnej hudby (či „spieva človek“, alebo „hrá nástroj“).	charakteru) so snahou opísať jej náladu a priebeh. Vlastnosti tónu produkovanej aj počúvanej hudby: výška, dĺžka, sila, farba – uvedomovanie si a pomenúvanie jednoduchých rozdielov pri počúvaní (napr. vysoký/hlboký hlas, dlhé/krátke tóny). Nachádzanie totožnosti a podobnosti základných výrazových prostriedkov: jednoduché rozpoznanie, či je melódia podobná alebo odlišná, či je rytmus rovnaký alebo sa mení, či je tempo rýchlejšie/pomalšie, dynamika tichšia/hlasnejšia. Rozlišovanie vokálnej a inštrumentálnej hudby v rôznych ukážkach (sólový spev, zbor, jednoduché nástrojové skladby). Základné identifikovanie vybraných znejúcich klasických aj ľudových hudobných nástrojov a ľudských hlasov (detský, mužský, ženský) na	Vlastnosti tónu produkovanej aj počúvanej hudby: výška, dĺžka, sila, farba – vedomejšie pozorovanie a porovnávanie týchto vlastností v rôznych hudobných ukážkach. Nachádzanie totožnosti, podobnosti a kontrastu výrazových prostriedkov: melódia, rytmus, tempo, dynamika a jednoduchá hudobná forma znejúcej hudby (napr. rovnaká/odlišná melódia, kontrastné časti skladby). Rozlišovanie vokálnej a inštrumentálnej hudby a rozširovanie spektra ukážok (sólový spev, zbor, nástrojové skladby, kombinácie). Identifikovanie vybraných znejúcich klasických aj ľudových hudobných nástrojov a ľudských hlasov (detský, mužský, ženský) na základe farby zvuku v rôznych ukážkach. Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, verbálne, výtvarné, pohybové a iné vyjadrenie fantazijných predstáv a vlastných pocitov pri počúvaní hudby (napr. príbeh, postavy, prostredie).

			základe farby zvuku v jednoduchých situáciách.	Spoznávanie hudobného obsahu generovaného strojom/AI a porovnávanie jeho znenia a pôsobenia s hudbou vytvorenou človekom (čo na nich žiak vníma inak).
Komponent				
Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	**Ciele**	**1.ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
		1. Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu. 2. Objavovať možnosti vlastného hlasu a znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov. 3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho (s podporou učiteľa).	3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho. 4. Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby. 5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby (s podporou učiteľa).	5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby. 6. Vyjadriť hudobný a mimohudobný obsah počúvanej aj produkovanej hudby. 7. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu prostriedkami hudobnej dramatiky. 8. Spolupracovať pri tvorbe aj stvárňovaní hudby, vyjadriť sa k výsledku vlastnej i skupinovej činnosti.
	Výkonový štandard	**Žiak vie/dokáže:** Pohybom spontánne stvárniť základné vyjadrovacie prostriedky a pocity z počutej alebo produkovanej hudby (napr. rýchla/pomalá, tichá/hlasná, veselá/smutná) jednoduchými gestami a pohybom celého tela.	**Žiak vie/dokáže:** Pohybom vedomejšie stvárniť vyjadrovacie prostriedky a pocity z počutej alebo produkovanej hudby (tempo, dynamiku, základný rytmus) prostredníctvom jednoduchých pohybových motívov a hier.	**Žiak vie/dokáže:** Pohybom tvorivo stvárniť vyjadrovacie prostriedky a pocity z počutej alebo produkovanej hudby (tempo, dynamiku, rytmus, zmeny nálad) v krátkych pohybových etudách alebo scénkach.

		Imitovať jednoduchý pohyb v hudobno-pohybových hrách a v hrách so spevom podľa učiteľa alebo spolužiakov (napr. pochodovanie, hojdanie, tlieskanie, jednoduché kroky). Hrať na tele základnými spôsobmi (tlieskanie, dupanie, poklepkávanie) v primeranom tempe, prevažne podľa vzoru učiteľa.	Imitovať a opakovať pohyb v hudobno-pohybových hrách a v hrách so spevom, zapájať sa do jednoduchých pohybových radov a striedaní (napr. striedanie dvoch-troch pohybov). Hrať na tele jednoduché rytmické modely (napr. striedanie tlieskania a dupania) v primeranom tempe, samostatne aj v skupine, v súlade s charakterom piesne alebo hudby. Uplatniť základné tanečné prvky v krátkych pohybových útvaroch (napr. jednoduchý krokový motív, otočka) a zapamätať si krátky sled tanečných pohybov.	Imitovať a variovať pohyb v hudobno-pohybových hrách a hrách so spevom, podieľať sa na tvorbe jednoduchých pohybových sledov. Hrať na tele zložitejšie elementárne rytmické modely (napr. kombinácie tlieskania, dupania, tlesku o stehná a pod.) v primeranom tempe, s dôrazom na koordináciu so spolužiakmi. Uplatniť základné tanečné prvky, zapamätať si sled tanečných pohybov v jednoduchej choreografii a tancovať vo dvojici, prípadne v skupine v súlade s hudbou.
	Obsahový štandard	Kultivovanie základného držania tela a formovanie jednoduchého „hudobného“ postoja pri vyjadrovaní a stvárňovaní hudby (stoj, rovný chrbát, uvoľnené ruky). Spontánne pohybové stvárňovanie charakteru, tempa a dynamiky hudby (napr. rýchla/pomalá, tichá/hlasná)	Ďalšie kultivovanie držania tela a formovanie tanečného postoja pri vyjadrovaní a stvárňovaní hudby (pripravený postoj na tanec, orientácia v priestore). Pohybové stvárňovanie charakteru, formy, tempa, metra, rytmu a dynamiky hudby v jednoduchých pohybových	Kultivovanie držania tela a formovanie tanečného postoja pri vyjadrovaní a stvárňovaní hudby aj v jednoduchých choreografiách (postoj v páre, v kruhu, v rade). Pohybové stvárňovanie charakteru, formy, tempa, metra, rytmu a dynamiky hudby v rozšírených pohybových útvaroch a krátkych tanečných zostavách.

		jednoduchými pohybmi celého tela. Spontánny – voľný pohyb pri hudbe, prvé pokusy o koordinovaný pohyb v jednoduchých situáciách (pochodovanie, hojdanie, otáčanie sa). Využívanie vlastného tela ako rytmického hudobného nástroja – jednoduchá hra na tele (tlieskanie, dupanie, tlesk o stehná) v súlade so základným metrom. Imitovanie jednoduchého pohybu v hudobno-pohybových hrách a v najjednoduchších ľudových pohybových hrách so spevom podľa učiteľa alebo spolužiakov.	hrách a krátkych pohybových útvaroch. Spontánny – voľný aj základný koordinovaný pohyb (striedanie rôznych pohybov, reakcia na zmeny hudby). Využívanie vlastného tela ako rytmického hudobného nástroja – hra na tele s jednoduchými rytmickými modelmi (striedanie dvoch-troch rytmov) v metrickej pulzácii. Imitovanie pohybu v hudobno-pohybových hrách a ľudových pohybových hrách so spevom, zapájanie sa do pohybových radov a striedaní. Prirodzený tanečný pohyb v jednoduchých tanečných prvkoch – chôdza a beh v metrickej pulzácii, prísunový krok vpred, vzad, do strán v pérovaní – v krátkych tanečných choreografiách. Umocňovanie hudobného vnímania a zážitku pohybovou interpretáciou hudby v jednoduchých pohybových	Spontánny – voľný a koordinovaný pohyb s dôrazom na súlad s hudbou a pohybom spolužiakov (napr. v kruhu, v dvojiciach, v skupinách). Využívanie vlastného tela ako rytmického hudobného nástroja – hra na tele v zložitejších elementárnych rytmických modeloch ako súčasť tanečného alebo pohybového útvaru. Imitovanie a tvorivé obmieňanie pohybu v hudobno-pohybových hrách a ľudových pohybových hrách so spevom, podieľanie sa na vytváraní jednoduchých pohybových motívov. Prirodzený tanečný pohyb, tanečné prvky v jednoduchých tanečných choreografiách: chôdza a beh v metrickej pulzácii, prísunový krok vpred, vzad, do strán v pérovaní, valaský krok; tancovanie vo dvojici, prípadne v skupine. Umocňovanie hudobného vnímania a zážitku pohybovou interpretáciou hudby v krátkych pohybových etudách a jednoduchých tanečných choreografiách.

			obrazoch (napr. „ako znie dážď“, „ako sa pohybuje vietor“).	
Komponent				
Hudobno- dramatické vyjadrenie hudby	**Ciele**	**1.ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**
		1. Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu. 2. Objavovať možnosti vlastného hlasu a znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov. 3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho (s podporou učiteľa).	3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho. 4. Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby. 5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby (čiastočne, s podporou učiteľa).	5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby. 6. Vyjadriť hudobný a mimohudobný obsah počúvanej aj produkovanej hudby. 7. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu prostriedkami hudobnej dramatiky. 8. Spolupracovať pri tvorbe aj stvárňovaní hudby, vyjadriť sa k výsledku vlastnej i skupinovej činnosti.
	Výkonový štandard	**Žiak vie/dokáže:** Jednoduchými prostriedkami (hlas, základný pohyb, jednoduché zvuky) stvárniť základný obsah a náladu krátkeho hudobného alebo nehudobného materiálu (napr. riekanka, krátka pesnička, zvuky prírody). Tvoriť najjednoduchšiu zvukomaľbu k rôznym príbehom a	**Žiak vie/dokáže:** Stvárniť obsah, jednoduchý dej a náladu krátkeho hudobného a nehudobného materiálu hlasom, pohybom a základnými rytmickými alebo melodickými nástrojmi (napr. triangel, bubon, zvončeky). Tvoriť jednoduchú zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám	**Žiak vie/dokáže:** Stvárniť obsah, dej, náladu a charakter rôznorodého hudobného a nehudobného materiálu hlasom, pohybom, rytmickými, melodickými nástrojmi a inými zdrojmi zvuku (napr. rekvizity, predmety, zvuky prostredia). Tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám ako súčasť hudobno-dramatického stvárnenia

		situáciám na základe počúvaných zvukov a hudby (napr. dážď, vietor, krok).	s využitím hlasu, tela a elementárnych hudobných nástrojov. Tvoriť krátke melodické motívy alebo jednoduché odpovede na spievané či hrané otázky na elementárnej úrovni (napr. „otázka–odpoveď“ na dvoch-troch tónoch).	(napr. podklad k scénke, pohybovému obrazu). Tvoriť jednoduché melódie a odpovede na spievané či hrané otázky a využívať ich v hudobno-dramatických hrách (napr. dialóg postáv, „otázka–odpoveď“ hudobných motívov). Rešpektovať originálny prístup jednotlivca pri hudobno-dramatickom stvárňovaní – prijímať rozličné nápady spolužiakov, spolupracovať pri spoločnej príprave a interpretácii krátkych scénok.
	Obsahový štandard	Hudobno-dramatické stvárňovanie obsahu krátkych riekaniek, detských piesní a jednoduchých básničiek formou drobných scénok, pohybových obrázkov a hier na postavy. Najjednoduchšia zvukomaľba spevom, pohybom a elementárnymi hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku (napr. predmety v triede, telo) k veľmi jednoduchým príbehom a situáciám (dážď, vietor, chôdza, zvieratká). Uplatňovanie základných dialogických hier a rytmizovaných	Hudobno-dramatické stvárňovanie obsahu riekaniek, piesní, básní a krátkych rozprávok, prípadne úryvkov ľudových hudobno-dramatických hier a jednoduchej literárnej predlohy (napr. rozdelenie rolí, základná práca v priestore). Zvukomaľba spevom, pohybom, elementárnymi hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku k rôznym príbehom a situáciám – napr. nálada rozprávky, prostredie deja; základné zoznámenie so zvukom generovaným	Hudobno-dramatické stvárňovanie obsahu riekaniek, piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier a krátkej literárnej predlohy v podobe jednoduchých scénok, obrazov alebo projektov s rozdelením rolí a základnou štruktúrou deja. Zvukomaľba spevom, pohybom, elementárnymi hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku vrátane zvukov generovaných AI ako súčasť hudobno-dramatického stvárnenia rôznych príbehov a situácií (napr. vytvorenie celkového „zvukového pozadia“ k scéne).

		textov, jednoduchej mimiky a gest v krátkych hudobno-dramatických obrázkoch (napr. pozdravné hry, otázka–odpoveď, krátky rozhovor postáv).	technológiou/AI ako súčasťou scény. Uplatňovanie dialogických hier, rytmizovaných alebo melodizovaných textov, jednoduchej mimiky, gest, využitie okolitých objektov a jednoduchých rekvizít a základnej pohybovej improvizácie v hudobno-dramatických obrázkoch alebo krátkych príbehoch.	Uplatňovanie dialogických hier, rytmizovaných alebo melodizovaných textov, výraznejšej mimiky, gest, okolitých objektov a rekvizít a tvorivej pohybovej improvizácie v hudobno-dramatických obrázkoch alebo príbehoch, s dôrazom na vyjadrenie deja, nálady a charakteru postáv.